

Fonaments Artístics. PAU 2025

Llista d'obres bàsiques i models de preguntes

A continuació, es presenten les obres bàsiques per treballar el comentari d'imatges (pregunta 2 de l'examen). Les que tenen un asterisc es repeteixen també a les preguntes de comparació.

B. Visió, realitat i representació

Pablo Picasso

1. *Les demoiselles d'Avignon*, 1907*

Claude Monet

2. *Roselles*, 1873

Berthe Morisot

3. *El mirall psique*, 1876

Vincent Van Gogh

4. *L'habitació d'Arlès*, 1889

Gustave Courbet

5. *Enterrament a Ornans*, 1849

Édouard Manet

6. *El dinar al camp*, 1863

Salvador Dalí

7. *La persistència de la memòria*, 1931

Jackson Pollock

8. *Autumn Rhythm (number 30)*, 1950

C. L'art clàssic i les seves projeccions

Art clàssic

9. Acròpolis d'Atenes, segle IV aC

10. Anfiteatre Flavi, 80

Filippo Brunelleschi

11. Santa Maria dei Fiore, 1418

Sandro Botticelli

12. *El naixement de Venus*, 1485-1486

Bramante

13. San Pietro in Montorio, 1502

Miquel Àngel Buonarroti

14. *David*, 1504

Rafael Sanzio

15. *Escola d'Atenes*, 1511

Jacques Louis David

16. *El jurament dels Horacis*, 1784*

D. Art i expressió

Gian Lorenzo Bernini

17. *Èxtasi de Santa Teresa*, 1647-1652

Caravaggio

18. *La vocació de Sant Mateu*, 1600

Artemisia Gentileschi

19. *Judith decapitant a Holofernes*, 1612-1613

Francisco de Goya

20. *El tres de maig de 1808*, 1814

Caspar D. Friedrich

21. *Caminant damunt un mar de boira*, 1817

Theodore Gericault

22. *Rai de la «Medusa»*, 1819

Eugene Delacroix

23. *La llibertat guiant el poble*, 1830

Edward Munch

24. *El crit*, 1893

Henri Matisse

25. *Retrat de Madame Matisse o La ratlla verda*, 1905*

Marcel Duchamp

26. *Roda de bicicleta*, 1913

Hannah Hoch

27. *Tall amb el ganivet de cuina a través de la panxa cervesera de la República de Weimar*, 1919

E. Naturalesa, societat i comunicació en l'art

Lluís Domènech i Montaner

28. *Palau de la Música Catalana*, 1905

Walter Gropius

29. *Edifici de la Bauhaus a Dessau*, 1925

Marianne Brandt

30. *Joc de te MT50-55a*, 1924

Le Corbusier

31. *Ville Saboye*, 1928

Auguste i Louis Lumière

32. *L'arribada del tren a l'estació*, 1895

Jules Chéret

33. *Pantomimes Lumineuses* (cartell del Musée Grevin), 1892. ATENCIÓ: permet parlar dels orígens del cartell i dels espectacles anteriors al naixement del cinema. El cinema com a atracció de fira i no un art, en els orígens.

Andy Warhol

34. *Llaunes de sopa Campbell*, 1962

Nam June Paik

35. *TV Cello*, 1971

Robert Smithson

36. *Espiral Jetty*, 1970

Keith Haring

37. *We the Youth*, 1987. ATENCIÓ: per introduir els projectes col·laboratius

Banksy

38. *Flower Thrower*, 2007

Models de preguntes

Bloc 1. Preguntes de resposta breu

- a. Qui va escriure les *Vides dels més excel·lents pintors, escultors i arquitectes*? A quin segle ho va fer? Quina metodologia fa servir l'autor? ATENCIÓ: aquí s'ha d'incidir en el fet d'explicar la història de l'art a través de les biografies dels artistes.
- b. Quin autor és considerat l'iniciador de la història de l'art com a disciplina moderna? A quin segle pertany?
- c. Explicau breument què és l'art conceptual. Posau un exemple d'obra i indica-ne l'autor i la data de creació.
- d. Amb quin moviment artístic relacionau els conceptes següents: descomposició de la realitat en formes geomètriques, trencament amb les normes de la perspectiva, influències del primitivisme, ús del collage. Posau un exemple d'obra i indica-ne l'autor i la data de creació.
- e. Amb quin moviment artístic relacionau els conceptes següents: subconscient, atzar, somni, psicoanàlisi. Posau un exemple d'obra i indica-ne l'autor i la data de creació.
- f. Amb quin moviment artístic relacionau els conceptes següents: llum, captació de l'instant fugaç, pinzellada lliure, importància del color, pintar a l'aire lliure. Posau un exemple d'obra i indica-ne l'autor i la data de creació.
- g. Amb quin moviment artístic relacionau els conceptes següents: societat de consum, hibridació de mitjans (pintura, gravat, fotografia), referències al còmic i la publicitat. Posau un exemple d'obra i indica-ne l'autor i la data de creació.

- h. Amb quin moviment artístic relacionau els conceptes següents: materials naturals, modificació del medi, interacció amb el paisatge, registre fotogràfic? Posau un exemple d'obra i indicau-ne l'autor i la data de creació.
- i. Amb quin corrent arquitectònic relacionau les característiques següents: ús de la línia corba (*coup de fouet*), formes orgàniques, l'edifici com a obra d'art total? Posau un exemple d'obra i indicau-ne l'arquitecte i la data de creació.
- j. Quin moviment d'avantguarda, caracteritzat per l'expressivitat, l'ús de colors estridents i les formes anguloses, està influït per l'obra d'El Greco? Posau un exemple d'obra i indicau-ne l'autor i la data de creació.
- k. Quina és la principal aportació de Policlet? A quin període hi treballà?
- l. Explicau què és un entaulament i esmentau de quines parts està compost.
- m. Quin nom reben els elements vegetals prototípics de l'ordre corinti?
- n. Què és una cariàtide? Esmentau un edifici on podem trobar cariàtides.
- o. Què és l'*opus caementicium*? A quin període de la història de l'arquitectura pertany?
- p. Explicau la diferència entre una planta de creu llatina i una planta de creu grega. Posau un exemple d'edifici de cada una de les tipologies i indicau-ne la cronologia.
- q. Quin és el context històric de l'obra de Jacques Louis David?
- r. Explicau què són els *Capritxos*, qui fou el seu autor i en quina data els va realitzar.
- s. Qui fou l'inventor del cartell modern? Indicau-ne una cronologia aproximada.
- t. Explicau breument en què consisteix la teoria dels colors de M. E. Chevreul i indicau en quin moviment va influir.
- u. Què significa el terme avantguarda? Posau un exemple d'obra avantgardista indicau-ne l'autor i el moviment al qual pertany.
- v. Explicau què fou la Bauhaus. Indicau-ne una cronologia i esmentau-ne dos artistes vinculats.
- w. Amb quin escultor relacionaríeu el concepte de fer escultures amb el buit? Posau un exemple d'obra i data d'aquest artista.

- x. Què és el grup Fluxus? Indica a quina dècada va aparèixer i esmentau dos artistes que en formin part.
- y. Què és el *net.art*? Indica a quina dècada sorgeix i posau-ne un exemple d'autor i obra.

Bloc 2. Comentari d'una obra d'art (prova competencial)

L'enunciat situarà l'alumnat en una situació vinculada amb el món de l'art i li oferirà tres imatges, de les quals n'haurà de triar una en funció de la pregunta, justificar l'elecció i comentar l'obra. A continuació, s'ofereixen alguns enunciats a tall d'exemple:

- a) Aquest estiu treballareu a un museu on fareu visites guiades per a públic en general. En una d'aquestes, haureu d'explicar una obra representativa de la nova concepció de l'art vinculada a les avantguardes. Quina d'aquestes obres és la més adequada per fer-ho? Justifiqui la tria amb criteris artístics i comentau l'obra.

Marcel Duchamp, *Roda de Bicicleta*, 1913

Artemisia Gentileschi, *Judith decapita Holofernes*, 1612-1613

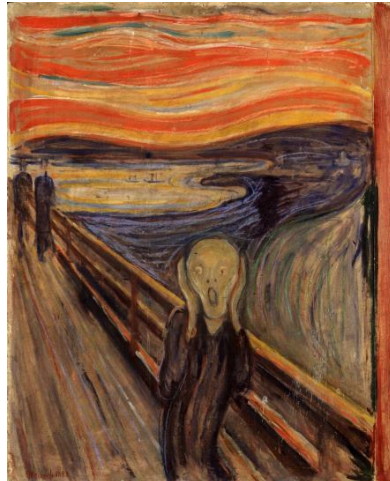

Caspar David Friedrich, *Caminant sobre una mar de boira*, 1817

- b) Participau en un taller de pintura de paisatge i heu d'explicar una obra d'art realitzada a *plein air* a la resta de companys. Quina d'aquestes obres triaríeu? Justificau la tria amb criteris artístics i comentau l'obra.

Claude Monet, *Roselles*, 1873

Edward Munch, *El crit*, 1893

Sandro Botticelli, *El naixement de Venus*, 1485-1486

- c) Preparau un viatge de final de curs per Europa amb els companys i voleu anar a alguns dels edificis més destacats del Moviment Modern. Quin recomanaríeu visitar per explicar els cinc punts de l'arquitectura moderna? Justificau la tria amb criteris artístics i comentau l'obra.

Lluís Domènech i Montaner, Palau de la Música Catalana, 1905

Walter Gropius, edifici de la Bauhaus a Dessau, 1925

Le Corbusier, Ville Savoye, 1928

Bloc 3. Relacionar llenguatges / moviments artístics

1. **Obra escultòrica de l'antiguitat clàssica (*Dorífor*, Políctet, 450-440 aC o *August de Prima porta*, 20 aC) / *Jurament dels Horacis*, Jacques Louis David, 1784.** Per comentar la continuïtat de formes i temes clàssics al Neoclassicisme i la reinterpretació contemporània de David en el context de la Revolució Francesa.
2. **Panteó, 27 aC / *La Madeleine*, Constant d'Ivry (projecte inicial) i Guillaume Couture, 1842.** Per analitzar l'ús dels elements constructius i les formes clàssiques al Neoclassicisme, amb especial èmfasi en el contrast entre exterior (allindanat, ús dels ordres, frontó) i l'interior (voltes).

3. **Obra arquitectònica de l'antiguitat clàssica o del Renaixement (Panteó, 27 aC o Villa Rotonda, Andrea Palladio, 1566 / Plaça d'Itàlia, Giorgio de Chirico, 1913.** Per comentar la continuïtat formal i els referents clàssics a l'obra de Chirico.
4. **Panteó, 27 aC / Hagia Sofia, 523.** Per parlar de la configuració de l'espai i dels aspectes constructius, amb especial èmfasi a la cúpula. Cal tenir en compte que la construcció romana es transmetrà també a l'arquitectura romànica (cobertes amb voltes).
5. **Abadia de Fontenay, 1139-1147 / Sainte-Chapelle, 1248.** Per analitzar l'evolució de l'arquitectura occidental, dels sistemes amb cubrició de volta de canó del romànic fins a les voltes de creueria i l'obertura dels murs del gòtic, tot incidint en la consonància amb el pensament religiós (Illum=déu).
6. **L'enterrament del senyor d'Orgaz, El Greco, 1586 / Escena de carrer, Berlín, Ernst Ludwig Kirchner, 1913.** Per parlar de l'expressivitat, el trencament amb la representació clàssica i la influència del primer sobre l'expressionisme alemany.
7. **Pluja, vapor, velocitat, William Turner, 1844 / Impressió, sol naixent, Claude Monet, 1874.** Per destacar els aspectes del Romanticisme (llibertat, expressió, eliminació del dibuix acadèmic, importància del color i del gest), fins arribar a l'impressionisme.
8. **Natura morta (Atelier de l'artista), Jacques Louis Mandé Daguerre, 1837 / La classe de ballet, Edgar Degas, 1871.** Per comparar els orígens de la fotografia amb l'impressionisme. A partir de les primeres tècniques fotogràfiques, com el daguerreotip, s'arriba a la instantània fotogràfica quasi contemporàniament a l'impressionisme, que intenta captar l'instant fugaç. Elecció del punt de vista i l'enquadrament en el cas de Degas, influència de la fotografia. L'alumne ha de conèixer no tan sols l'invent des del punt de vista tècnic, sinó també el que suposa el naixement de la fotografia en relació amb l'art. Ara la pintura ja no és l'única que reproduceix la realitat.
9. **Casa Tassel, Victor Horta, 1893 / Pavelló de Barcelona, Mies van der Rohe, 1929.** Per parlar de l'evolució de l'arquitectura de l'Art Nouveau (Modernisme) cap al funcionalisme (moviment modern). Eliminació de la decoració, depuració de les formes, la forma segueix la funció.

10. **Composició VII, Vassily Kandinsky, 1913 / Quadrat negre sobre fons blanc, Kazimir Malevich, 1915.** Per parlar dels inicis de l'abstracció i de les diferents vies (expressiva vs geomètrica).
11. **Les demoiselles d'Avignon, Pablo Picasso, 1907 / Retrat de Madame Matisse o La ratlla verda, Henri Matisse, 1905.** En aquest cas, no és tant una comparativa entre les dues obres com un comentari sobre la influència de l'art africà a les avantguardes.
12. **Botella de Vieux Marc, vidre, guitarra i diari, Pablo Picasso, 1913 / Gran ballarina, Pablo Gargallo, 1929.** Per comparar la manera de treballar amb l'espai i el trencament de la perspectiva clàssica d'ambdós artistes. També hi ha canvis en la manera de treballar amb les tècniques. En el cas de l'escultura, s'incorpora el buit; en el de la pintura cubista, s'incorpora el collage.
13. **Un chien andalou, Luis Buñuel i Salvador Dalí, 1929 / L'ase podrit, Salvador Dalí, 1928.** Per parlar del surrealisme a les diferents arts. S'han de connectar les característiques del surrealisme com a moviment artístic present a ambdues obres i incidir en la pel·lícula com a exemple de manifestació cinematogràfica del surrealisme i de col·laboració entre Dalí i Buñuel. També es poden afegir referències a la col·laboració de Dalí amb altres cineastes.
14. **Anatomia d'un assassinat, Saul Bass, 1959 / Què és el que fa que les llars d'avui en dia...?, Richard Hamilton, 1956.** Per parlar de la influència de la societat de consum en l'art i la crítica des del pop-art. L'obra de Hamilton permet incidir en la influència d'altres llenguatges sobre la pintura, el collage..., i parlar de còmic i cartell. A més, l'obra de Bass es presenta com una innovació respecte dels títols de crèdit i els cartells cinematogràfics anteriors (més pictòrics, com el d'*Allò que el vent d'endugué*) i la introducció del moviment, referències al collage, etc.